

Horecký zpravodaj

Prosinec 2004

Číslo 14. (2/2004)

*Obecní zastupitelstvo přeje všem horeckým spoluobčanům
a čtenářům tohoto zpravodaje klidné vánoce a mnoho
zdraví, štěstí a spokojenosti v novém roce 2005.*

Vážení spoluobčané,

je zde opět konec roku, roku, ve kterém se uskutečnila jedna z největších investičních akcí v historii Horek - plynofikace. Sice jsme v minulém období kompletně zrekonstruovali rozvod nízkého napětí spolu s osvětlením a rozhlasem, ale na elektřinu jsou naši obyvatelé zvyklí již od 50. let minulého století. Zavedení plynu téměř do všech domácností a možnost vytápění tímto médiem mění roky zažitý způsob života v zimních měsících v obci. Pro starší občany přináší možnost „na stará kolena“ využít pohodlí otočení knoflíku místo nošení uhlí a štípání dřeva. Pro generaci střední ušetření práce v této uspěchané době a příchod ze zaměstnání či školy do vytopeného domova. Vše je samozřejmě ekonomickou záležitostí a je věcí každého z nás, jak této možnosti využije, zda zvítězí pohodlí či ekonomika. Ze zkušenosti obcí, které již tímto obdobím prošly, si myslím, že většina z nás dá přednost pohodlí před skládáním uhlí, vynášením popela, každoročním bílením kotelny a kouřem z nekvalitního uhlí.

Věřím, že v době čtení tohoto zpravodaje někteří z nás už budou využívat tepla zemního plynu. Pokud ne, tak se za sebe omlouvám. Ale vzhledem k informacím, které jsme ještě v září měli v souvislosti se spuštěním plynu až v květnu 2005, jsme netlačili na firmy zabývající se domovními instalacemi a projekty s tím, že máme celou zimu čas na přípravu. V říjnu však přišel zlom díky netřebským drůbežárnám, které se chtěly připojit novou větví. Toto se stihlo a po tlakových zkouškách byl do okruhu od Českých Heřmanic po Netřeby puštěn plyn, takže horečtí občané se mohou připojit v předstihu. Každý si samozřejmě může najít firmu dle svého výběru, obec pouze zprostředkovala pro první zájemce projektantku, která vyřídí vše potřebné. Kdo by ještě měl zájem, ke zpravodaji je přiložen leták s nabídkou a kontakty.

Dle tohoto letáku každý také zjistí, co vše potřebuje k zahájení přestavby topení na plyn.

Pro svazek obcí je samozřejmě důležité, aby se objekty v obcích připojovaly, stačí jakýkoliv plynový spotřebič. Pro úspěšné zakončení celé plynofikace je nutné připojení 50 % objektů do dvou let. Co se ale bude dít okolo plynu na jaře? V dubnu a květnu se dokončí zbývající přípojky na Netřeby a v Bohuňovicích. Všude se upraví povrch a opraví poškozená místa, komunikace a terén.

S radostí tlumočím názory pracovníků LBtechu, kteří plyn kopali - prý nepamatují takové vstřícné jednání a bezkonfliktnost lidí v obci i ve chvílích, kdy se domů museli dostat přes výkopy, hromady hlíny a každý den poslouchat rachot bagrů a nákladních aut. Děkuji všem, kteří svojí pomocí přispěli k úpravě po položení plynových hadic, aniž by čekali, kdy se to udělá. Děkuji všem, kteří byli ochotní asistovat při ukládání a odvozu zeminy, aby řidiči nebloudili, anebo neudělali více škody než užítku.

Po zimě se samozřejmě musíme zaměřit na uvedení všech míst do původního stavu, nebo na zajištění takových úprav, aby to bylo ještě lepší než dříve. Hlavně se jedná o cestu ke Štarmanom, kde se musí udělat nový potah cesty tak, aby ho nepoškozovala voda, zatrubníme žlabové pangety okolo dvora a upravíme náves tak, aby byla co nejjednodušší údržba plochy sečením, vysázíme okrasné dřeviny. V plánu je také oprava obecní studny na návsi.

V areálu hájenky bychom chtěli udělat jednoduché prolézačky, houpačky apod. pro menší děti, které v létě s rodiči chodí do areálu. Nejdůležitější věcí je však samozřejmě oprava všech komunikací od Netřeby k Horkám a po vsi. V současné době jsou prováděny studie a rozhodnutí se bude odvíjet od finanční situace po kolaudaci plynu v květnu 2005.

Josef Pechanec

Sportovní odpoledne pro děti

18. září se konalo u hájovny již tradiční sportovní odpoledne pro děti. Byla to slunečná sobota, a tak se 44 dětem od 2 do 14 let pěkně soutěžilo. Na startu jim pohádkové babičky rozdaly kartičky s předtištěnými disciplínami a ukázaly jim cestu do pohádkového lesa. Tam už čekali černokněžník, čarodějnice, brouček s beruškou, lesní víla, kostlivec, kočičky, indiánky, sultán, kašpárek, mušketýr a vodník, aby obodovali jejich sportovní výkony.

Velký úspěch měl M. A. S. H., kde se střílelo ze vzduchovky, tato disciplína zaujala malé i velké sportovce a i jejich tatínky. Byla zde stále fronta

až do vystřílení 500 diablek. I obsluha prodejny, kde si děti za své body nakoupily drobné dárky, školní potřeby a sladkosti, byla vtipně maskovaná.

Po soutěžích předvedli pánové Vaněk a Jetmar z Vysokého Mýta leteckou akrobacii rádiem řízených modelů.

Po takto prožitém odpoledni přišel k chuti párek z udírny i limonáda.

Děkují sponzorům (obecní úřad, hasiči, ČČK), obsluze hájenky, která měla celé odpoledne plné ruce práce, mládeži, která nesoutěžila a pomáhala u jednotlivých disciplín, a těm, kteří se nestyděli namaskovat pro radost dětí.

Marta Zemanová

S P O L E Č E N S K Á K R O N I K A

V naší obci je ke konci roku 2004 přihlášeno k trvalému pobytu 116 obyvatel. Z nich je 20 dětí do 18 let (z toho dětí do 10 let je 13). Žen je v obci 63, mužů 53. Průměrný věk horeckých občanů vč. dětí je 42 let. Starobních důchodců žije v obci 36.

Letos se narodili Michal Souček (1. 8.) a Josef Pechanec (6. 8.). Do čp. 35 se přistěhovala Jitka Raisová s dcerami. Zemřeli dva naši spoluobčané: Marie Kalašová z čp. 9 a Ladislav Eliáš z čp. 27.

V tomto roce oslavili životní jubileum:

60 let	Ludmila Rovenská (čp. 4) Vlastimil Eliáš (čp. 26) Jaroslav Eliáš (čp. 42)
65 let	Milada Součková (čp. 28)
75 let	Marta Dlouhá (čp. 11) Libuše Eliášová (čp. 27)
80 let	Jindřiška Antesová (čp. 37) Anna Němcová (čp. 19) Anna Šilarová (čp. 58)

P O Z V Á N K A

Zveme všechny spoluobčany na vánoční besídku, která se koná v pondělí 27. 12. v 15 hodin v hájovně. Po besídce bude následovat valná hromada ČČK.

Marta Zemanová

POPLATKY PRO ROK 2005

Představenstvo LIKA Svitavy schválilo poplatek za svoz tuhého komunálního odpadu pro rok 2005 ve výši 468 Kč na jednoho obyvatele.

Tato cena zahrnuje:

svoz a zneškodnění směsného odpadu 382 Kč
separaci (papír, plasty, sklo) 57 Kč
nebezpečný odpad 29 Kč

Cenu 468 Kč zaplatí v plné výši též majitelé rekreačních objektů v obci. Tato cena se vztahuje na jeden objekt.

Jsme si vědomi, že tato cena je dosti vysoká, ale její výši nemůže obec ovlivnit. V minulých letech jsme na poplatek přispívali z obecního rozpočtu, ale nyní si to nemůžeme dovolit.

Poplatek ze psů zůstává ve výši 80 Kč na jednoho psa.

Oba poplatky se budou vybírat 10. ledna 2005 na obecním úřadě. Čas bude upřesněn na vývěsce obecního úřadu a vyhlášen obecním rozhlasem.

obecní zastupitelstvo

Výsledky voleb do zastupitelstva Pardubického kraje z obce Horky, které se konaly ve dnech 5. - 6. listopadu 2004

Zapsáno do seznamu voličů 93 voličů

Počet voličů, kteří přišli volit 50 voličů

Nebyl odevzdán ani jeden neplatný hlas.

Počet platných hlasů - 50, což je téměř 54 % ze všech voličů.

V naší obci, jako v celém kraji i státě, zvítězila Občanská demokratická strana.

Z možných jedenácti stran bylo voleno pět. Hlasy dostaly podle počtu strany:

název strany	počet hlasů	hlasy v %
Občanská demokratická strana	24	48
Koalice pro Pardubický kraj	21	42
Česká strana sociálně demokratická	2	4
Komunistická strana Čech a Moravy	2	4
Nezávislí	1	2

Volební komise ve složení: Hurytová, Eliáš Vl., Zemanová, Procházková.

Výňatky z horecké kroniky

Dříve se k prvnímu dni roku musel dělat soupis hospodářského i domácího zvířectva. Uvedu porovnání z kroniky z několika let:

	1919	1929	1938	1963 (k 1.1.)	
	(k 31.12.)	(k 1.1.)	(k 1.1.)	JZD	záhumenkáři
Hovězí dobytek	73	123	248	181	35
Jalovina	21	31			
Telata	55	68			
Býci	2				
Voli	9				
Koně			13	8	
Prasata na výkrm		117	252	133	41
Prasnice		3		20	
Kozy		36	32		
Drůbež				699	545

Obecní draha (výpis p. Novotného z roku 1929):

„Obec Horky zachovává dosud pastviny, t. zv. draha ve výměře celkem 3,57 ha, na nichž za poplatek z kusu pase se hovězí dobytek i husy. Poplatek tento nyní činí: Z 1 kusu hovězího dobytka 3 Kč, z 1 husy či kozy 2 Kč. Draha se nijak nehnojí, ani nekultivují. V posledních letech vysazují se zde stromořadí štěpná i třešňová, z nichž roku loňského již se stržilo 250 Kč za ovoce.“

V kronice jsou uvedeny výňatky ze zápisů p. Josefa Voříška z č. 39 a jeho předků od roku 1780. Jedná se hlavně o zápisy o počasí a ceně obilí. Např.:

V roce 1780 přišla velká voda na Litomyšl 18. srpna.

V roce 1808 *„Velké mrznutí, ještě 25. března zamrzovala okna. Silo se až v máji, úroda velice slabá.“*

V roce 1812 začala se stavět císařská silnice přes Cerekvici.

V roce 1815 *„Toho roku maširovalo tudy mnoho vojska (48.000) a byla patálie u Lajpcíku, zahnali Francouze a Bonaparta shodili z trůnu. Toho roku v podzimu Rusové šli zas nazpátek. Roku 1800 taky skrze Čechy prošlo mnoho Rusů, když šli dolů, nic jsme o nich nevěděli, až když šli zpátky, tu nás teprv sužovali.“*

V roce 1834 za celý rok nenamoklo ani na brázdu. Žně ranné, úroda poloviční. Trávy vyhořely sluncem, nucený odprodej dobytka.

V roce 1844 v Bažantnici kácely se duby na železniční trať v Chocni.

V roce 1866 *„Mrazy na květ žita. Největší mráz 20. 5. V tom roce táhli tudy Prajzi - dne 7. 7. první, dne 8. 7. táhla armáda k Holomouci po všech silnicích*

a po Moravě táhli už k Vídni a nazpátek šli po celých Čechách a zůstali tady na exekuci celý měsíc, dokavad se jim nezaplátil „Brandsteur“. Nakládali s námi vlídně a nebyli nemilosrdní, když se jim dalo, co potřebovali. Když se jim nedalo, tak si vzali.“

Marie Procházková

Závěrečná kapitola z knížky Ermy Bombeckové „Povolání: žena“

Co všechno žena a zvlášť matka má mít

Když pracoval Stvořitel na matkách, trávil tím už šestý den přesčas. Tu se objevil anděl a pravil: „Nějak se s tímhle jediným kouskem moc dlouho nimiráš.“ A Pán mu pravil: „Četl jsi speciální požadavky na tuhle objednávku?

- má být úplně omyvatelná, ale ne z plastiku,
- má mít osmdesát pohyblivých částí - všechny vyměnitelné,
- pohon má mít na černou kávu a na zbytky,
- má mít klín, který zmizí, když vstane,
- její polibek musí vyléčit všechno od zlomené nohy po zklamání v lásce,
- a má mít šest párů rukou.“

Anděl pomalu zavrtěl hlavou a řekl: „Šest párů rukou... to není možné.“ „Ruce mi nedělají takové problémy,“ řekl Pán. „To spíš tři páry očí, které mají matky mít.“ „A to je na standardním modelu?“ ptá se anděl. Bůh přikývl. „Jeden pár, který vidí skrz zavřené dveře, když se ptá: co tam ty děti děláte?, přestože to už ví. Další vzadu na hlavě, které vidí to, co by vidět sice neměla, ale co by měla přesto vědět, a samozřejmě jeden pár tady vpředu, který se podívá na dítě, když zlobí, a řekne: Rozumím ti a miluju tě, aniž musí pronést jediné slovo nahlas.“ „Pane,“ řekl anděl a dotkl se jemně jeho rukávu, „pojďte už spát. Zítřejší...“ „Nemohu,“ řekl Bůh, „už jsem blízko k vytvoření něčeho, co mi bude opravdu hodně podobné. Už mám jeden kousek, který uzdraví sám sebe, když je nemocný..., umí nakrmit šestičlennou rodinu půl kilem hamburgerů... a dokáže, aby devítileté dítě stálo pod sprchou.“ Anděl velice pomalu obešel model Matky. „Je to moc měkké,“ řekl. „Ale pevné,“ řekl Pán nadšeně. „Neumíš si představit, co tahle matka dokáže udělat nebo vydržet.“ „Umí myslet?“ „Nejen myslet, ale také přesvědčovat i dělat kompromisy,“ řekl Stvořitel. Nakonec se anděl sklonil a přešel jí prsty přes tvář. „Tady to prosakuje,“ řekl. „Myslel jsem si, že se snažíš vložit do tohoto modelu přespříliš. Nemůžeš ignorovat stresový faktor.“ Stvořitel se přiblížil, aby se podíval víc zblízka, a jemně otřel špičkou prstu kapičku vlhkosti. Ve světle se leskla a zářila. „To není prosakování, to je slza,“ řekl. „Slza?“ zeptal se anděl.

„Na co je to dobré?“ „Na vyjádření radosti, smutku, zklamání, soucitu, bolesti, osamělosti i pýchy.“ „Ty jsi génus,“ řekl anděl, ale Stvořitel se zatvářil zasmušile a řekl: „To jsem tam nedal já.“

A tak to s námi ženami bylo, je a bude.

horecká čtenářka

SPOLKOVÁ ČINNOST V OBCI

Jan Morávek

Jednou z nejstarších spolkových organizací v naší obci byl dříve tak zvaný sbor dobrovolných hasičů. Tato organizace oslavila koncem minulého století sto let svého trvání. Nemíním se v tomto článku zabývat historií sboru, to by přesahovalo možnosti zpravodajového článku. Podrobná zpráva o jeho činnosti od doby založení byla vypracována, tuším, že při výročí devadesátiletého trvání a přiložena ke kronice sboru. Není mi ale známo, kde je v současné době tento dokument uložen.

Chtěl bych tak trochu zmapovat činnost sboru od skončení druhé světové války, to je období, kdy já a ostatní moji vrstevníci jsme se stali členy a zapojili se do jeho činnosti. Za okupace činnost stagnovala. Prováděla se pouze údržba techniky a výstroje a nutná cvičení na vodě, ale bez těch zahradních slavností, které pamatuji jako přihlížející kluk za první republiky. Sbor vlastnil ruční pojízdnou stříkačku zn. *Stratílek Vysoké Mýto*. Podvozek stříkačky byl opatřen ráfovými koly, takže se stříkačka mohla přemísťovat pouze pomocí potahu, anebo lidskou silou, což bylo na svoji dobu již zastaralé a při nutnosti rychlého zásahu velice zdoluhavé. To se projevilo již v roce 1946 při požáru v Českých Heřmanicích. Přestože pan František Mareš hnal koňské spežení, co mohl, náš sbor se zásahu nezúčastnil, protože dodávka vody byla již zajištěna sbory okolními, motorizovanými, tedy i mobilnějšími. Ještě jedenkrát stříkačka vyjela k zásahu, a to v roce 1950 při požáru stodoly Novotných zde v Horkách. Tehdy to ale byla sama stříkačka, která v rozhodné chvíli selhala, a tak zásah opět provedly sousední sbory. Nutno dodat, že tehdy byla poněkud jiná praxe nežli v současnosti. Tenkrát se nečekalo na zavolání o pomoc. Stačilo, aby byl zaregistrován požár, ať již v místě nebo v okolí, a nejen hasiči, ale každý, kdo mohl, zanechal práce a snažil se jakýmkoliv způsobem pomoci. Dnes stačí vyťukat na telefonu č. 150 a okamžitě vyjíždí profesionální sbor. Tehdy byly v obcích pouze telefonní hovorny bez stálé služby, nebyly ani poplachové sirény, a tak svolávání se provádělo jakýmkoliv dostupným způsobem. Po roce 1948 byl dosavadní název hasičů zrušen a stali se z nás

požárníci. Zpočátku se nám tento název moc nelíbil, dokonce se pamatuji, že byl ironizován také v nějakém filmu, ale po čase jsme si naň zvykli, jako na vše ostatní, co doba přinesla. V roce 1951 nám byla přidělena první motorová stříkačka, starší stroj zn. DKV s vlastním podvozkiem na pneumatikách. Tato stříkačka sloužila téměř 15 let a zúčastnila se i několika zásahových výjezdů. Pokud si vzpomínám, tak první byl v roce 1956 ve žních v Cerekvici. Tehdy jsme se také zásahu nezúčastnili. V obci nebyl vhodný motorizovaný dopravní prostředek, a tak dopravu museli zase provést Hudečkovi koně. O rok později při požáru v Bučině jsme již byli zapojeni do řetězce, který dodával vodu z řeky Loučné až do místa zásahu. Byl to první a dosti dlouho trvající zásah. Druhý, také dlouho trvající, byl o několik let později při požáru Dřevařského závodu na Řídkém, kdy se voda dopravovala až z potoka Švábenička. Ještě asi třikrát jsme vyjížděli do Bučiny, jednou na Pekla, ale našich služeb nebylo zapotřebí. Ani v okolí, ani ve vsi.

Stříkačka je jedna věc, ale bez dostatečného zdroje vody je naprosto neúčinná. Spoléhat na rybníky nebylo možné, vždyť nejen při výlovu, ale mnohdy po dlouhé období nebývají všechny naraženy, bylo tedy nutno zajistit dostatečný zdroj vody přímo ve vsi. A tak ještě v počátku padesátých let bylo započato s úpravou *Zadní louže*, tedy *Louže* pod bývalým hostincem, na protipožární nádrž. *Louže*, která je napájena vlastním pramenem, byla vyčištěna a stěny obezděny kamenem na tehdy nové pojivo, hydraulické vápno. Cement, to byla tehdy velice nedostatečná surovina. Ten byl použit pouze na zapantlování žulového obkladu kamenné vyzdívky. Tato úprava kupodivu vydržela až do roku 1977, kdy byla provedena generální oprava betonovou vyzdívkou a nádrž dostala podobu, jak ji známe dnes.

Další protipožární nádrž byla vybudována v šedesátých letech v *Oboře* naproti hájence. Měla sloužit jako vodní zdroj v případě zásahu pro čp. 29, 30, 31, 32, 33 a konec *Nouzovky*. Vodní hladina však nedosáhla potřebné výše, a tak v osmdesátých letech bylo rozhodnuto nad nádrží postavit hráz, přehradit potok tak, aby přepad doplňoval stav vody v nádrži. Toto započaté dílo nebylo ale již dokončeno a zůstane pouhým torzem. Samotná nádrž není mobilně přístupná, doprava stříkačky k nádrži je obtížná a zdlouhavá, takže účinného prvního zásahu se v dnešní době snadněji dosáhne pomocí hydrantu nebo požární cisterny.

Dalším nedostatkem byla požární zbrojnice. Ta byla v místě garáže pana Štarmana, kterému byla později odprodána. Také obec neměla žádnou vhodnou budovu pro úřadovnu. Předseda MNV úřadoval ve svém bytě, kde společně s účetním po večerech zpracovávali a vyřizovali došlou korespondenci, v předsedově bytě se také odbývaly schůze rady MNV a mnohdy i pléna. To vše velice negativně narušovalo soukromí domácnosti.

Koncem čtyřicátých let byla zadaptována provizorní úřadovna v bývalých deputátních bytech v čp. 1 dnešního majitele pana Petra Vaňouse. Vchod byl z *Dvorské ulice*, byla tam zavedena přípojka elektrického vedení, po kterém do dnešního dne zbyly pouze zazděné konzoly. Ta sloužila pouze do konce padesátých let, kdy byla opět přemístěna do nevhodného provizoria, jelikož zemědělské družstvo potřebovalo celý objekt pro ustájení dobytka a deputátní byty byly likvidovány. Ale to již byla v plném proudu výstavba obecního domu čp. 55. S výstavbou bylo započato v roce 1957. Byla to největší akce, tehdy nazývaná *Akce Z*, která byla v obci provedena. Objekt byl vybudován podle projektu horeckého rodáka, pana Jaroslava Voříška z Litomyšle, a měl sloužit jak obci, tak i hasičskému sboru. Převážná většina prací byla zdarma, od toho název *Akce Z*, placeny byly pouze odborné firmy, které prováděly instalační práce. Výstavba se prováděla převážně po večerech a volných dnech a zapojila se převážná většina občanů aktivního věku včetně žen. Zednické práce provedli místní zedníci, pánové František Horák, Josef Rovenský a Ladislav Fikejz, klempířské Josef Pechanec a Slávek Vít. Ohyb mosazného schodiště byl na místě svařen z předem nařezaných mosazných kroužků, vybroušen a vyleštěn. Tuto práci odvedli pánové Slávek Vít, Láďa Rovenský a Oldřich Dlouhý, ale zásluhu na tom, že stavba byla provedena během tří let, mají všichni občané, kteří se do akce zapojili. Jedinou mechanizací byla míchačka, stavební vrátek pouze při venkovní fasádě. Veškerý materiál se dopravoval ručně, cihly se házely, což by dnes asi málokdo svedl. Velkou pomocí přispělo i místní zemědělské družstvo, které zapůjčovalo dopravní prostředky v místě zdarma, a to nejen při této stavbě, ale i ostatních akcích, také při cvičeních se stříkačkou na vodě, na okrskových cvičeních a samozřejmě i výjezdech k zásahům. Stavba byla předána do provozu v květnu 1960 a po úpravě slouží dnes i místní prodejně. Koncem šedesátých let, kdy se modré stejnokroje SNB měnily za zelené, byla nabídnuta požárnímu sborům možnost jejich nákupu jako stejnokroje vycházkového, což jsme tehdy učinili. Přestože jsme se všichni zájemci nechali odborně přeměřit krejčím, panem Černým z Českých Heřmanic, i po pečlivém vybírání v požární výzbrojně nastaly problémy s velikostmi, obzvláště u čepic. Dnes již mají členové stejnokroje nové, škoda jen, že se do nich málokdy oblečou, asi tak jako my. To bývalo většinou při vyprovázení některého z členů na jeho poslední cestě. Když byla obytná část hájenky odprodána paní Květě Voříškové z Litomyšle, její hospodářská část, to jest stodola a chlév, byla předána hasičskému sboru a opět svépomocí většiny členů přebudována v spolkovou místnost, která po pozdějších opravách a úpravách slouží jako společenská místnost dodnes, a letní zábavy, které se tam pořádají, jsou vlastně jediným zdrojem příjmu. Po uzavření místního hostince se tam přesunula také schůzová činnost, nejen

hasičská, ale i jiných organizací, jako třeba červený kříž, nebo dnes velice oblíbené pořádání dětských dnů, ale to se již dostávám do současnosti. Hasičské schůze se pořádaly jak výborové, tak i plenární. Jakýmsi velkým hasičským svátkem byly vždycky výroční schůze. Ty se pořádaly v hostinci většinou v měsíci lednu, v neděli odpoledne. Tam jsme se sešli nejen my aktivní členové, ale i ti seniorové sedmdesátníci a i starší, nedělně oblečení, košile s vázankou u krku. Tato každá schůze se brala jako hasičský svátek a přistupovalo se k ní s vážností. Zahájení předsedou, zprávy jednotlivých funkcionářů, jako velitele o činnosti, zpráva jednatele, pokladníka, materiálního technika, kontrolní komise, usnesení a závěr. Po skončení následovala volná zábava, bez které se žádná schůze nemůže obejít, samozřejmě že se při tom zkonsumoval nějaký ten alkohol, ale důstojnost schůze tím nebyla nikterak narušena. Každý spolek, každá organizace, pokud má dobře fungovat, nutně potřebuje nějaké ty vůdčí osobnosti, které jsou do té práce v organizaci přímo zapálené a stanou se jakýmsi táhly pro ty ostatní. A tak bych na závěr chtěl uvést jména některých z nich. Co pamatuji ještě z klukovských let, byl to pan Josef Mikulecký starší jako velitel, Jan Morávek, tedy můj otec, jednatel, později Jan Mikulecký, Bohumil Petrář, kterého v roce 1952 vystřídal Jan Crha, který byl nejen předsedou sboru, ale i tajemníkem MNV a vedl veškerou úřední agendu za červený kříž a komise MNV, Lád'a Kopecký, strojník, ale hlavní vůdčí osobností byl poválečný dlouholetý velitel sboru pan Josef Eliáš z čp. 28, který pro hasičskou myšlenku přímo žil. Tím nehodlám zlehčovat práci ostatních členů, vždyť bez nich by žádná ta vůdčí osobnost mnoho nedokázala a vlastně by bez nich nebyl ani sbor sborem.

Jak jsem již na počátku psal, pokusil jsem se zmapovat činnost místní jednoty hasičského sboru od těch poválečných let až po léta sedmdesátá a osmdesátá minulého století. Je pochopitelné, že není možné v tomto článku obsáhnouti vše, a tak bych se chtěl předem omluvit, pokud jsem snad něco důležitého, anebo někoho zasloužilého opomněl jmenovat. Přesto však doufám, že si naši pokračovatelé mohou učinit alespoň strohý obraz o naší práci a práci těch, kteří stáli na počátku sboru. Přeji jim a vlastně také všem ostatním, aby se práce ve sboru jim dařila a požární technika aby sloužila jen výcviku a nemusela vyjíždět k zásahům.

Žijeme nyní v tom předvánočním čase se vším, co k němu náleží. Předvánoční nákupní horečka, tak charakteristická pro současné chápání vánoc, ale i vánoce křesťanské, kdy opět zaznějí ať již ty staré či soudobé vánoční zpěvy, jež zvěstují, že vyšla hvězda nad betlémskou pláň, že narodil se z děvy, nebeské růže, dítě Kristus Pán. A tak až budeme rozsvěcovat světla na vánočním stromku, přeji všem, aby to světlo, které před dvěma tisíci lety vzešlo z té betlémské stáje, aby proniklo do všech koutů světa a ten hřejivý

pocit lásky zanechalo v srdcích všeho lidstva. Tak jak to hezky říká tento výňatek z básně Boženy Javůrkové: *Vánočních zvonů hlas,
vyzývá k lásce nás.
Tak jako bělostné vločky sněhové
jemně se Země dotýkají,
necht' city lidskými
něžně se srdce objímají.*

GEOGRAFICKÁ MOBILITA ZA NEVOLNICTVÍ

Milan Novotný

Ačkoliv až do r. 1781, kdy bylo zrušeno tělesné poddanství (nevolnictví), byli naši předkové kvůli stěhování víceméně nuceni získat souhlas své vrchnosti, dostali se někteří tehdejší poddaní i velmi daleko od svého domova. Hlavní možnosti geografické mobility (stěhování - migrace) v 17. a 18. stol. lze u horeckého obyvatelstva vysledovat následující: sňatková migrace, náboženská emigrace, mobilita díky zaměstnání v panských službách, přistěhování/vystěhování kvůli koupi či výměně usedlosti.

Co se týče místního původu snoubenců, kromě velmi častého uzavření sňatku uvnitř obce si snoubenci z Horek nejvíce vybírali své životní partnery ze sousedních vsí - z Českých Heřmanic a Tisové. S velkým odstupem pak následovaly taktéž obce z blízkého okolí: Bohuňovice, Zálší, Orlov, Vračovice a Netřeby. Již minimálně si pak vybírali z dalších vsí na litomyšlském panství (a to i z národnostně německých obcí: Čisté, Opatovce, Semanína) či na sousedních panstvích Brandýs nad Orlicí, Vysoké Mýto a Lanškroun. Výjimečně se vyskytli i snoubenci z jiných českých zemí. Zatímco ženich z Horního Slezska zůstal patrně se svou horeckou nevěstou na litomyšlském panství, Dorota Andrlová odešla z Horek r. 1774 za svým manželem Františkem Paulů do Kozušic na moravské lichtenštejnské panství Bučovice. Bohužel, nelze zjistit, díky čemu či komu se se svým manželem seznámila. Z jejího dalšího osudu na Moravě se podařilo zjistit, že v září r. 1780 ovdověla a již 20. února 1781 se nově provdala za Martina Macháčka, taktéž z Kozušic.

V souvislosti s rozsáhlejším náboženským pohnutím tajných evangelíků v heřmanské farnosti, generální prohlídkou knih a celkem přísnými následnými tresty zběhlo z Horek pro víru 21 osob v letech 1733 - 1743. V té době to byla ve zdejších končinách poměrně rozšířená záležitost. Vzhledem k tomu, že šlo o jednání protiprávní, nebylo možno se přemístit do jiných zemí habsburského soustátí, kde přece jen existovala určitá míra náboženské tolerance (Slezsko,

Uhry). Emigranti tak museli směřovat do protestantského zahraničí. Nejdříve odešli do Horní Lužice, avšak když jim zde začalo hrozit navrácení do Čech, přesunuli se až do hlavního města Pruska - Berlína či jeho okolí.

Jednou z legálních možností, jak se dostat i velmi daleko od svého domova, bylo zaměstnání ve službách vrchnosti. Nejdále se tak patrně z Horek dostal Jakub Típal, narozený 30. 6. 1686 v čp. 3. Lze se o tom dozvědět podle záznamů z let 1723, 1729, 1730 a 1733, kdy mu byly spláceny gruntovní peníze na Drnholec, což bylo jedno z panství litomyšlské vrchnosti Trautmannsdorfů, ležící na jižní Moravě severozápadně od Mikulova. Zde se 27. 6. 1717 Jakub Típal oženil, měl děti a v Drnholci byl také 19. února 1750 pohřben. Působil zde jako zámecký posel.

Naopak na Horky se přistěhoval jako oborník František Pek z Jáchymova v západních Čechách. Šafáři z horeckého panského dvora odcházeli sloužit též na jiné dvory litomyšlského panství. Tak se na dvůr Pernštýn v Litomyšli postupně odebrali šafáři Jiří Kalibán, Josef Abraham a Jakub Plch, do Čisté (Litrbachy) František Částek, do Újezda František Jílek. Děvečky, sloužící v horeckém dvoře, pocházely kromě Horek i z Bohuňovic, Cerekvice, Českých Heřmanic, Člupku, Netřeby, Pekel (Tisovského ovčína), Přívratu, Újezda či Újezdce, Vidlaté Seče a Zálší. Mlynář Petr Horák nejdříve působil v 80. letech 17. stol. v horeckém panském Novém mlýně, poté v 90. letech v mlýně na Netřeby a na počátku 18. stol. v zádušním mlýně v Borové.

Celkem běžná byla možnost změnit bydliště díky zakoupení či výměně usedlosti v jiné obci. Bohužel, přímo z gruntovních knih se o tom lze dočíst jen velmi zřídka. Tak např. r. 1730 ujal Jiří Andrlé čp. 15 na Horkách od Jakuba Eliáše „handlem“ za svou hospodu v Heřmanicích.

Roku 1757 je zmiňován na Horkách Josef Náhlík z Dašic u Pardubic s manželkou Kateřinou. Nepodařilo se však zjistit, jakého byl povolání či z jakého důvodu na Horkách právě pobýval. Odpověď neposkytly ani dašické matriky, přestože je tam výskyt příjmení Náhlík či Náchlík velmi častý.

Mobilita v rámci obce - tedy stěhování z jednoho domu do jiného - byla běžná jak díky vzájemným sňatkům horeckých obyvatel, tak ale zejména v podružské vrstvě populace. Pohyb po obci lze sledovat nejlépe díky matrikám od r. 1770, kdy je uváděno konskripční číslo domu. Uvedu zde pouze jeden nejvýraznější příklad za všechny. Václav Eliáš se narodil 21. 8. 1747 v dnešním čp. 14, při svém sňatku 7. 2. 1775 je uváděn na čp. 17, o měsíc později jako podruh na čp. 15, r. 1778 je zpátky na otcovském čp. 14, r. 1780 je opět na čp. 17, r. 1781 na čp. 25 a r. 1784 na čp. 2.

HORECKÝ ZPRAVODAJ. Vydává Obecní úřad Horky, Horky 55, 570 01 Litomyšl, tel.: 461 633 148, e-mail: obec.horky@lit.cz. Internetové stránky

obce: <http://sweb.cz/obec.horky>. Bezplatné.